

УДК 339.137.2:553.

Транченко О.М., к.е.н., старший викладач кафедри фінансів і кредиту
Уманського національного університету садівництва
м. Умань, Україна

ОБМЕЖЕННЯ ТА НЕГАТИВНІ ФАКТОРИ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Поряд з конкурентними можливостями у кожному регіоні є обмеження і негативні чинники. Вони здатні знизити результативність реалізації сприятливих конкурентних можливостей, а також ускладнюють використання соціально-економічного потенціалу в інтересах розвитку ринкових відносин у регіоні. До таких обмежень і негативних чинників можна віднести:

- екстремальні умови виробництва і життєдіяльності населення; слабку екологічну вивченість і науково обґрунтовану підготовку території регіону;
- низький рівень виробництва товарів і послуг та недостатній обсяг виробництва продуктів сільського господарства;
- віддаленість від економічно розвинених регіонів країни, відсутність розвиненої транспортної системи;
- низьку якість продукції та послуг, що різко знижують їхню конкурентоспроможність;
- високе економічне напруження, що породжує серйозні обмеження в розміщенні та регіональному розвитку продуктивних сил;
- недостатній розвиток виробничої та соціальної інфраструктури як стримуюча обставина для інвестування і створення нових робочих місць.

Перелічені обмеження і негативні чинники тією чи іншою мірою впливають на використання конкретних можливостей регіону, оскільки в чистому вигляді жодна конкурентна позиція не може бути реалізована в житті. Це породжує ситуації, що вимагають гнучких і еластичних методів управління розвитком регіональної системи для забезпечення її стійкості та надійності. Зміцнення або дестабілізація конкурентних можливостей регіону залежить не тільки від загальнорегіональних умов і процесів, а й від наявності конкурентних позицій у кожного підприємства, галузі або міжгалузевого комплексу.

У сучасних умовах конкурентне економічне становище суб'єктів регіональної економіки визначається їх здатністю здійснювати господарську діяльність у ринковому середовищі на

умовах самостійності та самофінансування. Це принципово нове явище глибоко пронизує всі сфери діяльності підприємств і організацій. Їх конкурентоспроможність можна визначити як потенційну можливість займати відповідну нішу на ринку товарів та послуг, що забезпечують суб'єкту ринкових відносин стійке фінансове та економічне становище.

Для досягнення успіху потенційні конкурентні можливості мають бути реалізовані. Лише тоді суб'єкт регіональної економіки здобуває стійку позицію в конкурентній боротьбі. При цьому практика потребує постійного підтвердження конкурентних позицій, удосконалення їх відповідно до змін у кон'юктурі ринку. Досягається це завдяки стимулюванню чинників, що забезпечують розвиток конкурентних позицій суб'єкта ринку, а саме:

- матеріально-технічний і маркетинговий рівень діяльності підприємства; якісна характеристика кадрового складу;
- науково-інформаційна база для супроводження виробничої та комерційної діяльності;
- фінансова стабільність і кредитоспроможність підприємства; ефективність існуючих схем руху товарів;
- якість вироблених товарів і послуг, витрати на їх виробництво і реалізацію;
- надійна сировинна і паливно-енергетична база; стійкість кооперативних зв'язків;
- відповідність технологічного і технічного рівня підприємства сучасним вимогам науково-технічного прогресу, вітчизняного і світового ринку; ступінь зносу виробничих засобів; ефективність конверсійних процесів.

Сукупність конкурентних позицій підприємницьких і комерційних структур забезпечує безпосередній вихід у ринковий простір. Це посилює регіональні позиції в територіальному поділі праці та міжнародній інтеграції. У кінцевому підсумку на стійкі й надійні підприємницькі та комерційні конкурентні позиції прямий вплив має регіональна привабливість, що посилює конкурентні можливості суб'єктів ринку.